

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
Микола ШИНКАРИК
« 31 » 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Соціальна робота в громаді»
ступінь вищої освіти – магістр
галузь знань – 23 Соціальна робота
спеціальність – 231 Соціальна робота
освітньо-професійна програма – «Соціальна робота»

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (семін.) (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екз. (сем.)
Денна	1	1	30	15	5	4	66	120	1
Заочна	1	1	4	2	-	-	114	120	2

Тернопіль – ЗУНУ
2021

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі знань 23 «Соціальна робота» спеціальності 231 «Соціальна робота» затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 9 від 26.05. 2021 року).

Робочу програму склав старший викладач кафедри психології та соціальної роботи **Грішин Едуард Олександрович**.

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності «Соціальна робота» протокол № 1 від «18» серпня 2021 р.

Керівник групи
забезпечення спеціальності
д.психол.н., професор

Сергій ШАНДРУК

**Структура робочої програми навчальної дисципліни
«Соціальна робота в громаді»**

1. Опис дисципліни «Соціальна робота в громаді»

Дисципліна «Соціальна робота в громаді»	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4	галузь знань – 23 «Соціальна робота»	Статус дисципліни - нормативна Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – 231 «Соціальна робота» ОПП – «Соціальна робота»	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна - 1</i> Семестр: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна - 1</i>
Кількість змістових модулів – 3	ступінь вищої освіти – магістр	Лекції: <i>Денна – 30</i> <i>Заочна - 4</i> Практичні заняття: <i>Денна – 15</i> <i>Заочна - 2</i>
Загальна кількість годин – 120		Самостійна робота: <i>Денна – 66</i> <i>Заочна - 114</i> Індивідуальна робота: <i>Денна – 5</i> Тренінг -4
Тижневих годин – 8 з них аудиторних – 3,3		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання вивчення дисципліни “Соціальна робота в громаді”

2.1. Мета вивчення дисципліни

В умовах розбудови сучасної української правової та соціальної держави нагальною потребою є використання передового досвіду суспільствотворення розвинутих країн світу, в тому числі і досвіду соціальної роботи. Аналізуючи цей досвід, увагу слід приділити вивченню як теорії, так і практики. Теоретичні положення соціальної роботи знайшли застосування в багатоманітних формах зарубіжного досвіду, що обумовило високоефективні результати діяльності соціальних працівників та загалом сприяло покращенню соціального фону розвинених держав світу. Оволодіння світовим досвідом є тому необхідною умовою формування знань, навичок та вмінь професійного соціального працівника в нашій країні, яка в даний час перебуває в стадії формування оптимальної моделі соціального розвитку (виокремлюються пріоритети та напрямки соціальної політики, відпрацьовуються механізми дієвості соціальної

роботи як професійної діяльності). Особливістю курсу є його інтеграційний і аналітичний характер.

Студенти вивчають основні поняття, що стосуються організаційних основ соціальної роботи в громаді в різних державах за кордоном, методів та форм соціальної роботи з різними групами населення, особливостей системи соціального забезпечення та методики її здійснення.

Дисципліна «Соціальна робота в громаді» покликана навчити майбутніх соціальних працівників, як координаторів програм місцевого розвитку основам мобілізації громадян заради вирішення проблем громад. У зв'язку з цим у програмі дисципліни «Соціальна робота в громаді» для студентів другого (магістерського) освітнього рівня міститься як теоретичний матеріал, так і специфіка застосування отриманих знань та навичок на практиці, а саме у галузі соціальної роботи із державними та недержавними організаціями та громадами в сучасному громадянському суспільстві. Відтак майбутній соціальний працівник володітиме базовими етичними принципами соціальної роботи в громаді та зможе застосовувати новітні технології під час планування програми у громаді.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями даного курсу є підвищення теоретичного розуміння соціальної роботи як науки, навчальної дисципліни й особливої сфери діяльності, а також вивчення зарубіжних прийомів та методів роботи з індивідами та групами клієнтів соціальних сервісів.

В дисципліні основний акцент робиться на вивченні соціального досвіду зарубіжних країн і можливості його впровадження в нашій державі.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

1. Здатність аналізувати і систематизувати набутий досвід з метою підготовки аналітичних довідок, звітів щодо стану соціального і гуманітарного розвитку території, регіону, міста, населеного пункту та їх презентації.

2. Здатність розробляти практичні рекомендації органам державного управління та місцевого самоврядування з проблем вдосконалення соціального обслуговування населення та їх презентації.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Засвоєння знань за програмою вступного фахового випробування за спеціальністю 231 Соціальна робота та базових знань першого (бакалаврського) рівня.

2.5. Результати навчання.

Результати навчання даної дисципліни деталізують такі програмні результати навчання:

- аналізувати і систематизувати набутий досвід з метою підготовки аналітичних довідок, звітів щодо стану соціального і гуманітарного розвитку території, регіону, міста, населеного пункту та їх презентації;

- розробляти практичні рекомендації органам державного управління та місцевого самоврядування з проблем вдосконалення соціального обслуговування населення та їх презентації.

3. Програма навчальної дисципліни «Соціальна робота в громаді»

Змістовий модуль 1

Теоретичні та практичні засади соціальної роботи в громаді

Тема 1. Сучасні підходи до розуміння громади

Поняття громади. Типи громад. Соціологічний, політико-правовий та соціально-педагогічний підходи до трактування громади. Характеристики громади

Література: 1, 2, 4, 5, 8

Тема 2. Ретроспективний огляд соціальної роботи в громаді

Роль громади у житті слов'ян за часів Київської Русі. Соціальні аспекти діяльності українських братств як православних громад. Сільська громада як інститут соціальної підтримки незахищених верств населення. Роль громадських організацій "Громада" та "Просвіта" в організації соціальної роботи з населенням. Організація соціальної роботи в сусідських спільнотах у 70-80-х роках ХХ ст. Особливості організації соціальної роботи з різними категоріями населення в територіальних громадах на сучасному етапі розвитку українського суспільства.

Література: 2, 3, 4, 7

Тема 3. Теоретичні основи соціальної роботи в громаді

Аналіз концепцій змісту соціальної роботи в громаді. Сучасні моделі практичної соціальної роботи в громаді. Змістові компоненти соціальної роботи в громаді. Принципи організації соціальної роботи в громаді. Методи вивчення проблемно-потребового поля членів громади. Класифікація локальних ініціатив. Технологічні етапи здійснення їх підтримки. Стратегії і тактики діяльності соціальних працівників в громаді.

Література: 1, 4, 7

Змістовий модуль 2

Основні напрямки соціальної роботи в громаді як виду професійної діяльності

Тема 4. Ресурсне забезпечення соціальної роботи в громаді

Ресурси як необхідна умова забезпечення діяльності. Характеристика різновидів ресурсів соціальної роботи в громаді (природні, матеріальні, людські, інституційні, інформаційні). Зовнішні та внутрішні ресурси організації соціальної роботи на рівні громади.

Література: 2, 4, 6, 8

Тема 5-6. Розробка і впровадження соціальних проектів на локальному рівні

Поняття соціального проекту. Його різновиди. Етапи розробки соціального проекту в громаді. Особливості реалізації соціального проекту. Моніторинг та оцінка соціальних проектів у територіальній громаді.

Література: 3, 4, 5, 7, 9

Тема 7. Роль партнерства в організації соціальної роботи на рівні громади

Сутність партнерства у соціальній роботі. Модель партнерства у межах територіальної громади. Механізми функціонування взаємодії між державними, громадськими організаціями та бізнесовими структурами у громаді. Роль засобів масової інформації у забезпеченні та підтримці партнерства в межах громади.

Література: 1, 4, 7

Тема 8. Соціальна підтримка різних категорій населення в закладах соціального спрямування в територіальній громаді.

Модернізація і впровадження нових технологій соціальної роботи за місцем проживання. Специфіка процесу розширення мережі закладів соціального спрямування. Організація недержавних соціальних установ на основі співпраці з бізнесовими структурами.

Література: 2, 4, 6, 8

Змістовий модуль 3

Соціальна робота в громадах зарубіжних країн

Тема 9. Соціальна робота у громаді в європейських країнах.

Особливості діяльності соціальних служб в громадах Англії. Особливості соціальної роботи в Шотландії. Політичні передумови та організація соціальної роботи в шведських громадах. Перерозподіл доходів та соціальна допомога та діяльність соціальних служб. Соціальна робота в громадах Франції. Характеристика інноваційних інституцій та форм соціальної роботи в громаді в окремих європейських країнах.

Література: 4,5, 6, 8

Тема 10. Соціальні служби та форми роботи з населенням в громадах Америки та Канади

Типи соціальних служб у громаді. Зміст та форми роботи громадських центрів (Community Centers) в Америці та Канаді. Роль сімейних центрів в організації соціальної роботи на рівні громади. Реалізація різних форм соціокультурної анімації в культурно-дозвіллевих центрах.

Література: 1, 4, 6, 8,

4. Структура залікового кредиту дисципліни "Соціальна робота в громаді"

Денна форма навчання

Теми	Кількість годин				
	Лекції	Практичні	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Контрольні заходи

Змістовий модуль 1					
<i>Теоретичні та практичні засади соціальної роботи в громаді</i>					
Тема 1. Сучасні підходи до розуміння громади	2	2	8	-	
Тема 2. Ретроспективний огляд соціальної роботи в громаді	2	2	8		
Тема 3. Теоретичні основи соціальної роботи в громаді	4	4	10		
Змістовий модуль 2					
<i>Основні напрямки соціальної роботи в громаді як виду професійної діяльності</i>					
Тема 4. Ресурсне забезпечення соціальної роботи в громаді	4	4	10		
Тема 5-6. Розробка і впровадження соціальних проєктів на локальному рівні	4	4	20	2	Модуль 1
Тема 7. Роль партнерства в організації соціальної роботи на рівні громади	4	4	10		
Тема 8. Соціальна підтримка різних категорій населення в закладах соціального спрямування в територіальній громаді.	4	4	10	2	
Змістовий модуль 3					
<i>Соціальна робота в громадах зарубіжних країн</i>					
Тема 9. Соціальна робота у громаді в європейських країнах.	4	4	10		
Тема 10. Соціальні служби та форми роботи з населенням в громадах Америки та Канади	4	4	10		Модуль 2 РКР
Разом	26	26	96	4	

Заочна форма навчання

Теми	Кількість годин				
	Лекції	Практичні	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1					
<i>Теоретичні та практичні засади соціальної роботи в громаді</i>					
Тема 1. Сучасні підходи до розуміння громади	1		16		
Тема 2. Ретроспективний огляд соціальної роботи в громаді			16		
Тема 3. Теоретичні основи соціальної роботи в громаді		2	16		
Змістовий модуль 2					
<i>Основні напрямки соціальної роботи в громаді як виду професійної діяльності</i>					
Тема 4. Ресурсне забезпечення соціальної роботи в громаді			16		

Тема 5-6. Розробка і впровадження соціальних проектів на локальному рівні	2		16		
Тема 7. Роль партнерства в організації соціальної роботи на рівні громади			16		
Тема 8. Соціальна підтримка різних категорій населення в закладах соціального спрямування в територіальній громаді.	1		16		
Змістовий модуль 3 <i>Соціальна робота в громадах зарубіжних країн</i>					
Тема 9. Соціальна робота у громаді в європейських країнах.			16		
Тема 10. Соціальні служби та форми роботи з населенням в громадах Америки та Канади			16		
Разом	4	2	144		

5. Тематика практичних занять

Практичне заняття 1

Тема 1. Громада як осередок соціальної роботи з різними групами населення

1. Сутність територіальної громади в Україні.
2. Характеристика взаємозв'язків у громаді за Джуді Боп.
3. Сусідські спільноти як своєрідні громади.

Література: 1, 2, 4, 5, 8

Практичне заняття 2

Тема 2. Ретроспективний огляд соціальної роботи в громаді

1. Роль громади у житті слов'ян за часів Київської Русі.
2. Соціальні аспекти діяльності українських братств як православних громад.
3. Сільська громада як інститут соціальної підтримки незахищених верств населення.
4. Роль громадських організацій "Громада" та "Просвіта" в організації соціальної роботи з населенням.
5. Організація соціальної роботи в сусідських спільнотах у 70-80-х роках ХХ ст.
6. Особливості організації соціальної роботи з різними категоріями населення в територіальних громадах на сучасному етапі розвитку українського суспільства.

Література: 2, 3, 4, 7

Практичне заняття 3

Тема 3. Теоретичні основи соціальної роботи в громаді

1. Аналіз концепцій змісту соціальної роботи в громаді.
2. Сучасні моделі практичної соціальної роботи в громаді.
3. Змістові компоненти соціальної роботи в громаді.
4. Принципи організації соціальної роботи в громаді.
5. Методи вивчення проблемно-потребового поля членів громади.
6. Класифікація локальних ініціатив.
7. Технологічні етапи здійснення їх підтримки.
8. Стратегії і тактики діяльності соціальних працівників в громаді.

Література: 1, 4, 7

Практичне заняття 4

Тема 4. Правові основи соціальної роботи в громаді

1. Українське законодавство про територіальну громаду та місцеве самоврядування.
2. Форми залучення населення до участі у вирішенні проблем громади (загальні збори громадян, місцеві ініціативи, громадські слухання, місцевий референдум).
3. Характеристика соціальних послуг, які можуть надаватися спеціалістами соціальної сфери та неурядовими організаціями на рівні територіальної громади.

Література: 2, 4, 6, 8

Практичне заняття 5 -6

Тема 5. Складання карти громади. Аналіз та розробка соціальних проектів.

1. Складання карти громади
2. Обговорення окремих Соціальних проектів, які реалізуються у територіальних громадах України.

1) Викладач об'єднує студентів у три групи. Кожна група отримує аркуш ватману, фломастери, кольоровий папір, клей. За запропонованою схемою одна група розробляє карту конкретної сільської громади, інша - територіальної громади певного районного центру; остання - громади мікрорайону великого міста.

Групам потрібно створити опис громади певного типу, зобразити її на ватмані за допомогою малюнку, схеми, колажу тощо.

Сфера	Показники
Географічна	Площа, природні особливості, екологічний стан
Демографічна	Чисельність населення, його віковий та тендерний склад
Історія	Коли створена, визначні історичні події, персони
Економічна	Характеристика виробництва, зайнятості населення
Політична	Політична структура, недержавні організації
Соціальна	Види соціальних служб, заклади охорони здоров'я, освітні та культурно -дозвіллеві заклади, спортивні заклади, релігійні заклади, служби зайнятості, органи охорони правопорядку
Ризики	Проблеми, небезпеки, що існують у певних сферах життєдіяльності членів громади

По закінченні роботи кожна група представляє свої напрацювання. Після цього проходить обговорення за такими питаннями:

- ◆ чим різняться між собою карти цих громад;
- ◆ що в них є спільного;
- ◆ як у своїй майбутній професійній діяльності ви можете використовувати карту громади, в якій працюватимете?

Література: 3, 4, 5, 7, 9

Практичне заняття 7

Тема 7. Роль партнерства в організації соціальної роботи на рівні громади

1. Сутність партнерства у соціальній роботі.
2. Модель партнерства у межах територіальної громади.
3. Механізми функціонування взаємодії між державними, громадськими організаціями та бізнесовими структурами у громаді.
4. Роль засобів масової інформації у забезпеченні та підтримці партнерства в межах громади. Роль рекламних кампаній різних соціальних інституцій в організації соціальної роботи та соціальної взаємодії у громаді.

Література: 1, 4, 7

Практичне заняття 8

Тема 8. Соціальна підтримка різних категорій населення в закладах соціального спрямування в територіальній громаді.

1. Модернізація і впровадження нових технологій соціальної роботи за місцем проживання.
2. Специфіка процесу розширення мережі закладів соціального спрямування.
3. Організація недержавних соціальних установ на основі співпраці з бізнесовими структурами.

Література: 2, 4, 6, 8

Практичне заняття 9-10

Тема 9-10. Аналіз міжнародного досвіду соціальної роботи в громаді

1. Виступи студентів з інформаційними повідомленнями про особливості соціальної роботи в громадах зарубіжних країн.
2. Обговорення міжнародного досвіду щодо можливостей його запровадження в практику вітчизняної соціальної роботи в громаді.

Література: 4,5, 6, 8

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

КПЗ виконується студентами у формі реферату. Для цього розроблено ряд тем.

Теми рефератів:

1. Взаємозв'язк соціальної роботи з політичною системою в країні.
2. Порівняльну характеристику правового статусу соціального працівника України та розвинутих зарубіжних країн.

3. Соціокультурні цінності суспільства та їх зв'язок з соціальною роботою.
4. Роль держави в регулюванні соціальної сфери.
5. Існуючі моделі держав загального добробуту.
6. Вплив психології як науки на форми, методи і моделі, що застосовуються в соціальній роботі за рубежом.
7. Сім'я – об'єкт соціальної роботи в розвинутих зарубіжних країнах.
8. Сутність і характер сучасного феміністського руху.
9. Безробіття як соціальна проблема.
10. Соціальні наслідки інвалідності.
11. Соціологія особистості в соціальній роботі за кордоном.
12. Бідність як одна з основних сучасних світових соціальних проблем.
13. Роль і завдання соціальної роботи у подоланні асоціальних явищ (безпритульність, алкоголізм, наркоманія, злочинність).
14. Соціальні виміри старості.
15. Моделі підготовки спеціалістів з соціальної роботи за кордоном.
16. Основні характеристики професіоналізму соціального працівника.
17. Соціально-медичні аспекти соціальної роботи в зарубіжних країнах.
18. Соціальна турбота про працевлаштування та побут інвалідів за кордоном.
19. Морально-гуманістичний характер соціальної роботи.
20. Основні принципи спілкування соціального працівника з клієнтом.
21. Нормативно-правове забезпечення соціальної роботи в зарубіжних країнах.
22. Поясніть сутність і значення соціальної адаптації.
23. Основні механізми соціальної адаптації.
24. Сутність соціального нагляду.
25. Вивчення і врахування індивідуальних особливостей клієнта в соціальній роботі.
26. Сутність групової терапії.
27. Поняття конфлікту в соціальній сфері.
28. Роль соціального працівника в конфліктних ситуаціях.
29. Сутність сучасного фемінізму.
30. Розвиток соціальної роботи в Німеччині.
31. Система соціального забезпечення в США.
32. Французька модель соціального захисту населення.
33. Соціальна робота у Великобританії.
34. Соціальна робота з людьми похилого віку.
35. Соціальна робота з молоддю.
36. Соціологічний аспект соціальної роботи з мігрантами.
37. Соціальний захист малозабезпечених верств населення.
38. Соціальний захист дітей.
39. Шведська модель соціального захисту.
40. Система соціальних амортизаторів в Японії.
44. Соціальний захист в країнах Південної Європи.

7. Самостійна робота

№ п/п	Теми курсу
1.	Тема 1. Сучасні підходи до розуміння громади
2.	Тема 2. Ретроспективний огляд соціальної роботи в громаді

3.	Тема 3. Теоретичні основи соціальної роботи в громаді
4.	Тема 4. Ресурсне забезпечення соціальної роботи в громаді
5.	Тема 5-6. Розробка і впровадження соціальних проєктів на локальному рівні
6.	Тема 7. Роль партнерства в організації соціальної роботи на рівні громади
7.	Тема 8. Соціальна підтримка різних категорій населення в закладах соціального спрямування в територіальній громаді.
8	Тема 9. Соціальна робота у громаді в європейських країнах.
9	Тема 10. Соціальні служби та форми роботи з населенням в громадах Америки та Канади

8. Тренінг з дисципліни

Складання соціального проєкту

Студенти у малих групах розробляють проєкт, орієнтований на вирішення проблем дітей, молоді чи сімей в умовах окремої територіальної громади.

Параметри для розробки соціального проєкту

Постановка проблеми/ Визначення потреби. Опишіть ситуацію, вкажіть цільові групи, які знаходяться в цій ситуації, що може допомогти вирішенню цієї ситуації. Обґрунтуйте доцільність ваших пропозицій, які ви ініціюєте у межах проєкту для вирішення проблеми чи покращення ситуації на рівні вашої громади. Опишіть цільову групу у вашому проєкті.

Мета та завдання проєкту. Мета і завдання мають бути узгоджені з визначеною проблемою та реально досягнуті у визначені терміни при певних видах ресурсів. Важливо показати, що це дійсно можна реалізувати.

Мета проєкту це прогнозовані зміни, яких бажано досягти в процесі реалізації проєкту.

Завдання проєкту - це конкретні етапи роботи, певні кроки, які приведуть до отримання прогнозованого результату.

План дій та очікувані результати. Які етапи доцільно виокремити в процесі реалізації проєкту. Які форми, методи, прийоми роботи будуть використані для надання соціальних послуг та вирішення намічених завдань.

Ресурсне забезпечення проєкту. Які види фінансових та не фінансових ресурсів планується використати. З якими партнерами будуть реалізовуватися намічені завдання. Яка роль членів громади у реалізації проєкту.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни “Соціальна робота в громаді” використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання результатів КПЗ;
- ректорська контрольна робота.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Соціальна робота в громаді” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська к/р)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КППЗ)	Заліковий модуль 4 (письмовий екзамен)
20%	20%	20%	40%
1. Усне опитування під час занять (5 тем по 10 балів = 50 балів). 2. Письмова робота 50 балів	1. Усне опитування під час занять (5 тем по 10 балів = 50 балів). 2. Письмова робота 50 балів	1. Написання КППЗ, яке включає: написання реферату та оформлення згідно вимог = 60 балів 2. Захист КППЗ = 30 балів 3. Оцінка за тренінг = 10 балів	1. Відповідь на 2 запитання, кожне з яких 40 балів. У підсумку 80 балів. 2. Розв’язання 10 тестів по 2 бали = 20 балів

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов’язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Програмне забезпечення: Microsoft Power Point, Windows Live Movie Maker, AIMP, Moodle, Zoom	1-10
2.	Технічне забезпечення: ноутбук, проектор	1-10

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Землянська Н., Семигіна Т. Зміст соціальної роботи з трудовими мігрантами з огляду на специфіку мобільності робочої сили // Актуальні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи: м-ли Всеукр.наук.-практ. конф. (Умань, 11 жовтня 2019 р.). Умань : ВІЗАВІ, 2019. С. 50-53.

2. Каркач А.В., Семигіна Т.В. Подолання цифрової нерівності як виклик для сучасної соціальної роботи з літніми людьми // Paradigms of the Modern Educational Process: Opportunities and Challenges for Society (1st ed.). Dallas: Primedia eLaunch LLS, 2019. P. 96-105.

3. Карпенко О.Г. Теорія і практика соціальної роботи: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Слово, 2015, 408 с.

4. Ковальчук Т.М., Теслюк В. І. Технології соціально-педагогічної діяльності: навчальний посібник. Київ: Ліра - К., 2018. 360 с.

5. Лаврецький Р.В., Лоза А.С. Етичні дилеми в соціальній роботі // Young Scientist. 2017. № 12 (52). С.81-86.

6. Про соціальні послуги: Закон України від 17 січня 2019 р. № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>

7. . Семигіна Т. Завдання соціальної роботи у контексті Цілей сталого розвитку// Цілі сталого розвитку: глобальні та національні виміри. М-ли міжнар.наук.-практ. конф (5-6 квітня 2017 р.) [За заг. ред. Семигіної Т.В.]. Київ: АПСВТ, 2017. С. 138-141.
8. Семигіна Т. В. Розвиток власних теорій соціальної роботи: глобальні тенденції // Розвивальний потенціал сучасної соціальної роботи: методологія та технології : м-ли IV Міжнар. наук.-практ. конф. (15–16 березня 2018 року, Київ) / За ред. Ю.М. Швалба. Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, 2018. С. 90-94.
9. Семигіна Т. В. Соціальні послуги у територіальних громадах України: інновації правового регулювання // Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму. 2019. № 4. С. 65-75. URL: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Visnyk_4_2019-65-75.pdf.
10. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
11. . Семигіна Т.В. Сучасна соціальна робота: чи виправдане стирання меж? // Перспективи розвитку соціальної педагогіки в Україні: Матеріали круглого столу (24 травня 2018 року, Київ) / за ред. О. В. Чуйко. Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, 2018. С. 84-89. URL: <https://bit.ly/2AyaOBy>
12. . Семигіна Т.В., Чистякова А.О. Спортивно-дозвілєві практики у соціальній інтеграції дітей із порушеннями розумового розвитку // Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна». 2019. № 18. С. 90-94.
13. Столярик О.Ю., Семигіна Т. В. Допомога сім'ями, які виховують дітей з аутизмом: що можуть соціальні працівники?// Pedagogical concept and its features, social work and linguology. Dallas: Primedia eLaunch LLS, 2020. DOI: <https://doi.org/10.36074/pcaifswal.ed1.02>
14. Chan C. ICT-supported social work interventions with youth: A critical review // Journal of Social Work. 2016. Doi: 10.1177/1468017316651997.
15. Boddy J., Dominelli L. Social Media and Social Work: The Challenges of a New Ethical Space // Australian Social Work. 2016. Doi: <https://doi.org/10.1080/0312407X.2016.1224907>
16. Goud N., Taylor I. Reflective Learning for Social Work: Research, Theory and Practice. Routledge, 2017, 176 p.